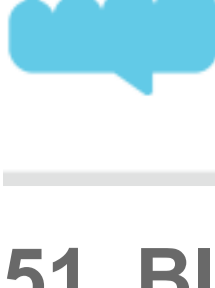

[Ukoliko se bilten ne prikazuje ispravno, molimo Vas kliknite OVDE](#)

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

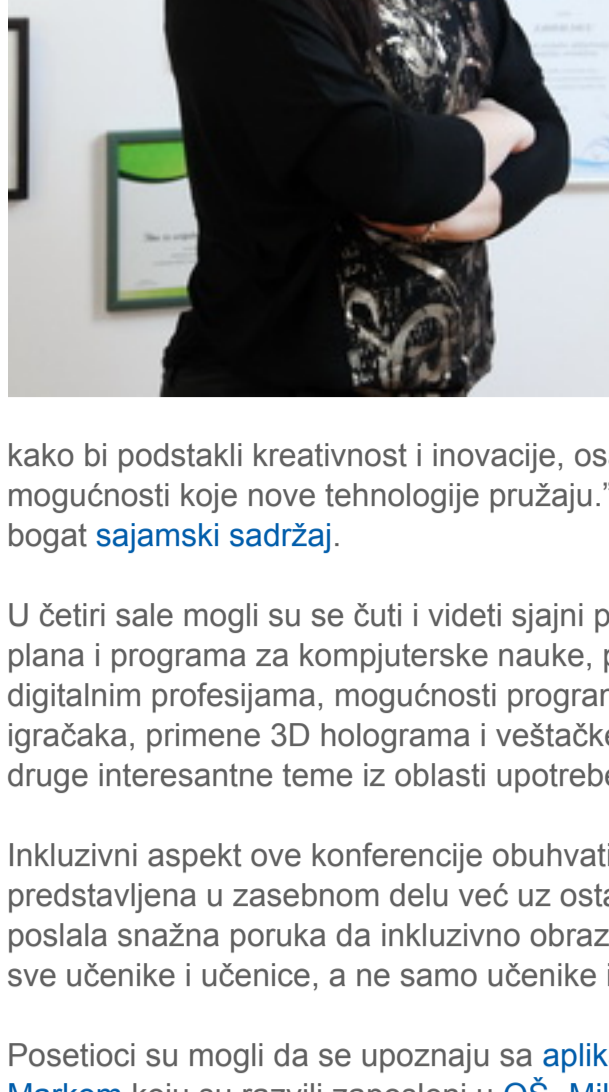

51. BILTEN

O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU I SMANJENJU SIROMAŠTVA

UVODNIK

[Socijalna inkluzija i Nove tehnologije u obrazovanju 2018.](#)

Piše: **Dragana Malidžan Vinkić, koordinatorica za obrazovanje, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije**

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije je i ove godine podržao jednu od najposebnijih međunarodnih konferencija „Nove tehnologije u obrazovanju“ koju već petu godinu za redom organizuje Britanski savet u saradnji sa partnerima.

Ove godine imali smo priliku da čujemo preko **100 internacionalnih i domaćih predavača i predavačica**, praktičara i praktičarki, oko 70 prezentacija, 13 radionica, 3 panel diskusije koje je ispratilo preko 3000 posetilaca za dva dana Konferencije.

Predstavljene su novine u svetu informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) sa ciljem da se unapredi razvoj nastavnog i nenastavnog osoblja u predškolskim ustanovama, školama, univerzitetima i drugim organizacijama koji se bave obrazovanjem u bilo kom obliku

kako bi podstakli kreativnost i inovacije, osavremenili proces učenja i na što bolji način iskoristili mogućnosti koje nove tehnologije pružaju.* Posetioši su pored predavanja imali mogućnost da poseite vrlo bogat [sajamski sadržaj](#).

U četiri sate mogli su se čuti i videti sjajni primeri iz prakse koji su se odnosili na unapređenje nastavnog plana i programa za kompjuterske nauke, primenom [gamiifikacije](#) u obrazovanju, rodnu (nezastupljenost u digitalnim profesijama, mogućnosti programiranja, korišćenja pametnih telefona u nastavi, kao i digitalnih igračaka, primene 3D holograma i veštačke inteligencije u nastavi, kodiranje sa i bez računara i još mnoge druge interesantne teme iz oblasti upotrebe IKT-a u obrazovanju.

Inkluzivni aspekt ove konferencije obuhvatio je pored sajamskog dela i predavanja koja ove godine nisu predstavljena u zasebnom delu već uz ostale primere iz prakse redovnih škola. Time se sa konferencije poslala snažna poruka da inkluzivno obrazovanje predstavlja deo redovnog nastavnog procesa i obuhvata sve učenike i učenice, a ne samo učenike i učenice iz osetljivih grupa.

Posetioši su mogli da se upoznaju sa aplikacijom [za decu sa komunikacionim teškoćama - Lako s Markom](#) koju su razvili zaposleni u OS „[Miloje Pavlović](#)“ iz Beograda koja na jednostavan, zanimljiv i edukativan način može da upozna decu sa situacijama iz svakodnevnog života (vožnja autobusom, proslava rođendana, odlazak u park...). Osim što je namenjena deci sa komunikacionim teškoćama, veoma je korisna za razvoj komunikacije od najranijeg uzrasta, tačnije od onog momenta kada deca počnu da sklapa rečenice. Aplikacija je besplatna i dostupna preko aplikacije Google Play prodavnice.

Kako aplikacije mogu da nam pomognu da prevaziđemo strah, predstavili su zaposleni iz SOSO „[Vukašin Marković](#)“ iz Kragujevca. Pre svega, ova aplikacija je namenjena deci sa autizmom, ali takođe korisna za svu decu odnosno situacije kojih se sva deca plaše – odlazak kod zubara i lekara. Ova aplikacija obuhvata i druge svakodnevne odlaske kao što je odlazak u prodavnicu ili kod frizera. Roditelji na ovaj način mogu lakše da pripreme svojou decu, a deca znaju šta ih očekuje. Aplikacija simulira dan deteta od ustajanja preko doručka, oblačenja, voženje do, na primer, doktora i dobijanja vakcine. Aplikacija kao sredstvo upoznavanja sa životnim situacijama pokazala se kao veoma korisna jer deca vole da igraju igrice, a ova aplikacija im to omogućava i donekle relaksira napete situacije.

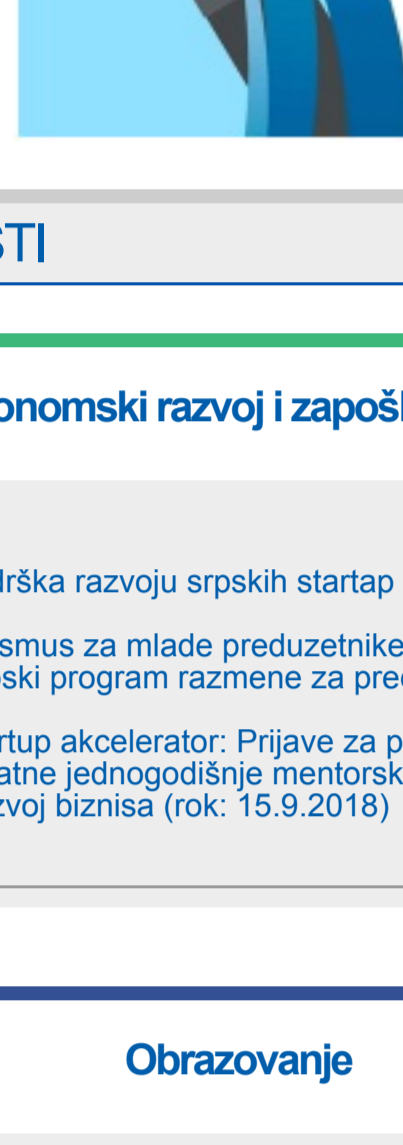
Sledeći vrlo zanimljiv primer upotrebe IKT-a u prevazilaženju teškoća u učenju je softver za disleksiju lexPad koju je razvila [Inkluzivna mreža](#), a sam softver može besplatno da se preuzme sa njihovog sajta, pri čemu svi zainteresovani mogu da učestvuju u unapređivanju softvera u saradnji sa njegovim autorima i autorkama.

U Osnovnoj školi „[Dr Dragan Herczog](#)“ organizuje se nastava na daljinu za učenike/ce na kućnom i bolničkom lečenju, kao i za učenike/ce sa težim oblikom telesnog invaliditeta. U okviru nastave srpskog jezika, tačnije literarne sekcije, učenicima i učenicama je omogućena virtualna eskurzija i poseta Narodnom muzeju u Nišu. Đaci su svoja iskustva sa eskurzije objedinili na panou koji su kreirali preko besplatne aplikacije [linot](#).

Predavanje koje je na mene ostavilo najjači utisak je predavanje iz Finske. Naime, njihovi nastavnici istorije smislili su kako da ovaj predmet učine zanimljivijim, učenike aktivnijim, a nastavu savremenom – koristili su u nastavi veoma popularan vid zabave [Escape Rooms](#). Ova vrsta igre koja je zanimljiva i odraslima zahteva od učesnika rešavanje niza zagonetki i zadataka uz pomoć različitih tragova i strategija. Igra zahteva timski rad, sadrži i dimenziju misterije, podrazumeva različite izazove i vremenski je ograničena. Osim što se učenici igraju, izuzetno je podstaknuto kolaborativno učenje, interakcija, razmena ideja i svako može da učestvuje u procesu učenja i igranja što ih očekuje. Aplikacija omogućava upotrebu različitih tehnologija od low do high tech, razvija veštine za 21. vek (kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje, problemsko učenje u nastavi, informaciono-tehnološka pismenost). Celu prezentaciju možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Navedeni primeri iz prakse pokazali su koliko i dalje treba ulagati u nastavni kadar, u stvaranje jednakih mogućnosti za sve i povećati ulaganje u obrazovanje.

Gde se srpsko obrazovanje nalazi kada govorimo o primeni informaciono-komunikacionih tehnologija u obrazovanju možda su najbolje ilustrovali zaposleni u OS „[Mihajlo Pupin](#)“ iz Zemuna:

Juče:

Učenje o tehnologiji

Danas:

Učenje od tehnologije

Sutra:

Učenje sa tehnologijom

Nove tehnologije u obrazovanju
Beograd, 8-9. jun 2018. godine

VESTI

Ekonomski razvoj i zapošljavanje

- ▶ Podrška razvoju srpskih startup kompanija
- ▶ Erasmus za mlade preduzetnike – Evropski program razmene za preduzetnike
- ▶ Startup akcelerator: Prijave za program besplatne jednogodišnje mentorske podrške za razvoj biznisa (rok: 15.9.2018)

Socijalna zaštita i zdravlje

- ▶ Srbiji dostupna sredstva iz EU programa za prava, jednakost i državljanstvo
- ▶ Dodeljena bespovratna sredstva za sufinansiranje mera populacione politike u 2018. godini
- ▶ Konkurs za finansiranje angažovanja koordinatora za romska pitanja (rok: 3.9.2018)

Obrazovanje

- ▶ Usvojen Akcioni plan za nauku i tehnološki razvoj
- ▶ Održan godišnji sastanak ETF Forum-a za osiguranje kvaliteta u stručnom obrazovanju i obuci
- ▶ Realizovana obuka "Podrška školama u izradi IOP-a"

Osetljive grupe i ljudska prava

- ▶ Održano savetovanje o sudskoj praksi u oblasti antidiskriminacionog zakonodavstva
- ▶ Rang lista projekata na konkursu za dodelu sredstava iz Budžetskog fonda za nacionalne manjine u 2018.
- ▶ Osnovana Platforma organizacija za saradnju sa Mehanizmima UN za ljudska prava

EU integracije

- ▶ Evropa za građane i građanke: Konačni rezultati martovskog poziva
- ▶ Otvorene prijave za učešće na 7. godišnjem Forumu Dunavske strategije
- ▶ Zbornik studentskih radova o EU 2018

Vesti iz EU

- ▶ Svetski dan borbe protiv trgovine ljudima: EU se bori protiv zločina i brani prava žrtava
- ▶ Eurostat: Nezaposlenost u evro zoni 8,3%
- ▶ Održana konferencija „Budućnost stručnog obrazovanja i obuke u Evropi“

AKTIVNOSTI TIMA

Podrška Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva mladima sa hendikepom

Udruženje studenata sa hendikepom je 6. jula obeležilo 18 godina postojanja. Ovim povodom je organizovana panel diskusija na temu "Položaj mladih sa hendikepom". Svojom redovnom programskom delatnošću Udruženje pruža pomoć i podršku za oko 723 svoja člana, od kojih su 542 osobe sa hendikepom, uglavnom studentkinje. Aktivno je oko 340 članova i članica, u pogledu ostvarivanja podrške od ovog udruženja, a 31 član učestvuje u realizaciji aktivnosti.

Na panelu koji je organizovan u okviru obeležavanja jubileja ovog udruženja učestvovali su predstavnici i predstavnice Sekretarijata za socijalnu zaštitu, Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstva omladine i sporta. Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, Zaštitnika građana i Poverenika za zaštitu ravnopravnosti.

Jovana Đinđić, koordinatorica za rodnu ravnopravnost i ljudska prava u Timu za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, govorila je o položaju mladih sa hendikepom, naglasivši da se mladi susreću sa različitim problemima, da su izloženi diskriminaciji i često isključeni iz političkog, socijalnog, ekonomskog i kulturnog života. Jovana je istakla da je pristupačnosti preduslov za potpunou uključuenost osoba sa hendikepom u društvo, zbog čega je Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, u saradnji sa Zaštitnikom građana i Stalnom Komisijom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva i udruženja za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva gradova i opština, prošle godine uspostavio nagradu za jedinice lokalne samouprave za razvoj svih oblika pristupačnosti, kako bi se podigla svest o važnosti ove teme, promovisali primeri dobre prakse i formulisale preporuke za unapređenje pristupačnosti. Takođe, Jovana Đinđić je najavila da će Tim nastaviti da sprovedi obuke za predstavnike i predstavnice jedinica lokalne samouprave na temu pristupačnosti i pruža podršku opštinama prilikom pripreme jedinica za sredstva namenjena unapređenju svih oblika pristupačnosti u njihovim sredinama.

Druga oblast koja je važna za socijalni i ekonomski položaj mladih sa hendikepom i njihovom ravnopravno učešće u društvu, kako je Jovana navela, jeste zapošljavanje. Kako bi unapredili zapošljavanje i zapošljivost mladih sa hendikepom, Tim je u okviru grant teme „Podrška inovativnim pristupima povećanja zapošljavanja i zapošljivosti mladih“ podržao projekat Forum-a mladih sa invaliditetom čiji je cilj bio unapređenje zapošljivosti osoba sa invaliditetom kroz razvoj i primenu programa radne prakse. Na ovaj način, 15 mladih sa hendikepom je prošlo trening za razvoj profesionalnih veština i pohađalo radnu praksu u različitim kompanijama.

Tim će u saradnji sa Udruženjem studenata sa hendikepom, ali i ostalim udruženjima koji se bave istinama temama nastaviti saradnju i napore da se dalje radi na unapređenju položaja osoba sa hendikepom u svim ključnim oblastima života i rada.

AKTUELNI KONKURSI

- ▶ Konkurs za izbor omladinskih delegata Srbije u Ujedinjenim nacijama (rok: 12.8.2018)
- ▶ Otvorene prijave za učešće u konferenciji „[Move.Link.Engage. The Enlargement: A Brand Old Story](#)“ (rok: 13.8.2018)
- ▶ Konkurs za obuku za pedagoškog asistenta za podršku u obrazovanju učenika iz osetljivih društvenih grupa u osnovnoj školi (rok: 14.8.2018)
- ▶ Javni poziv za trening trenera koji će sprovoditi obuke za profesionalce iz sistema alternativne brige o pravima dece (rok: 17.8.2018)
- ▶ Saradnja sa lokalnim vlastima i mladima u implementaciji Preporuka Enter! Projekta (rok: 31.08.2018)
- ▶ Konkurs za stipendiju kratkog istraživačkog boravka u Francuskoj – Ravnopravnost žena i muškaraca i studije roda (rok: 6.9.2018)
- ▶ Otvoren konkurs za izbor rodno najsensitivnije kompanije u Srbiji (rok: 1.10.2018)
- ▶ Konkurs za dodelu nagrade Evropska zelena prestonica za 2021. i nagradu Evropski zeleni list za 2020. godinu (rok: 18.10.2018)

Vesti o aktuelnim konkursima možete redovno pratiti na sajtu:

<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/konkursi>

PROČITAJTE I...

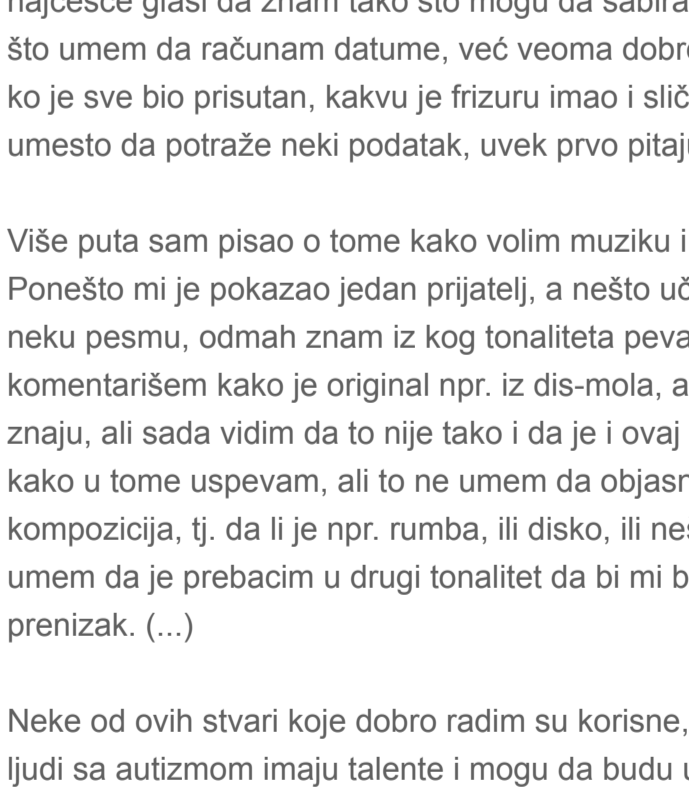
- ▶ Potpisani ugovori o razvoju omladinske lokalne politike
- ▶ Preko 40 lokalnih samouprava i 1000 organizacija civilnog društva upoznato sa javnim pozivima za socijalno inovativne projekte
- ▶ Usvojen Pravilnik o utvrđivanju potrebnog broja prosvetnih inspektora i inspektorki
- ▶ Selektovani filmovi za 16. Međunarodni festival „Uhlvati film“

Vesti o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva možete redovno pratiti na sajtu:

www.socijalnoukljucivanje.gov.rs

BLOG O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU

STEFAN LAZAREVIĆ: Stvari u kojima sam dobar

(...) Kao sasvim mali dečak potpuno sam naučio slova, i latinicu i ćirilicu. Roditelji mi kažu da sam već sa tri godine znao da čitam, možda i ranije, što je svima bilo neobično, pogotovo što sam kasno progovorio. Neobično su mi uvek bila zanimljiva, a da ih naučim uspeo sam uz pomoć novina i gledajući televizijske programe i reklame. (...) Često sam listao mamine knjige, a uvek sam prvo čitao štamarsku belešku na kraju jer me je to podsećalo na odjavnu špicu televizijskih emisija.

Veroovatno se tako da naučim i biojeve. Porečame se kad sam ulazio u Zavodu za psihofiziološke ispitivanje kada sam, na tretmanu kod logopeda, uspeo da sa nekog aparata pročitam brojeve od 1 do 20. Neobično je bilo to što do tada skoro da nisam upotrebe govorio, i tek tada su moji roditelji shvatili da znam da brojim, iako me oni nikada tome nisu učili. Uredno sam naučio reči i brojevi toliko jako sam naučio da i sam se sećam da su deca iz mog razreda, kada smo tek pošli u školu, bila začuđena kako sam brzo čitao dok su oni tek učili slova. (...)

Od kad znam sa sebe uživao sam da proučavam plan grada Beograda. Imao sam jedno štampano smanjenje u kome je bila velika karta grada, a nešto učim za svaku opštinu. Vrlo brzo sam naučio gde se koja ulica nalazi, i na kojoj je opštini. Posle smo kupili CD sa planom Beograda gde je sem ulica, postojao i deo sa linijama gradskog prevoza pa sam se bavljavo zamišljajući da se vozim tim autobusima i tramvajima i pamto kamo se oni kreću. (...) Još uvek mi je ovo zanimljivo pa razgledam Google maps i to mi je korisno kada treba da idem na neko mesto gde pre toga nikada nisam bio da bih se lakše orijentisao i da se ne bih izgubio. Sem Beograda, koristeći Google mape proučavam i neke gradove u kojima sam bio, i želim da ih ponovo posetim.

Jedna od stvari u kojima sam dobar jeste računanje datuma. Kad me neko pita koji će dan biti određenog datuma i to dosta godina unapred ili unazad ja umem da odgovorim, pa oni često ostanu iznenađeni, jer ne mogu da veruju da nekog tako brzo to može da izračuna. Pitaju me kako to uspevam, a moj odgovor najčešće glasi da znam tako što mogu da sabiram i oduzimam dane i datume u svojoj glavi. (...) Ne samo što umem da računam, kakvu je vezu veoma dobro pamtim nekoga događaje – kog dana i datuma je to bilo, ko je sive bio prisutan, kakve je frizuru imao i slično. Kada neko me pogodi da se se sete, moji roditelji, umesto da potraže neki podatak, uvek prvo pitaju mene, zato što znaju da dobro pamtim. (...)

Više puta sam pisao o tome kako volim muziku i kako sam počeo da učim da sviram na klavijaturama. Ponešto mi je pokazao jedan prijatelj, a nešto učim za svaku opštinu. Vrlo brzo sam naučio gde sam odjek nekog pesmu, odmah znam iz kog tonaliteta peva taj pesma. Takođe, ako je izvodi neko drugi, odmah komentarišem kako je original npr. iz dis-mola, a on peva iz e-mola. Mislilo sam da to i drugi ljudi mogu i znaju, ali sada vidim da to nije tako i da je i ovaj moj talenat zanimljiv drugim ljudima. Često me pitaju kako u tome uspevam, ali to ne umem da objasnim. Takođe, odmah prepoznam u kom ritmu je određena kompozicija, tj. da li je npr. rumba, ili disko, ili nešto drugo. Uz to, kad učim da sviram neku pesmu, iako umem da je prebacim u drugi tonalitet da bi mi bilo lakše da je odpevam ako mi je izdanje previšk ili prenizak. (...)

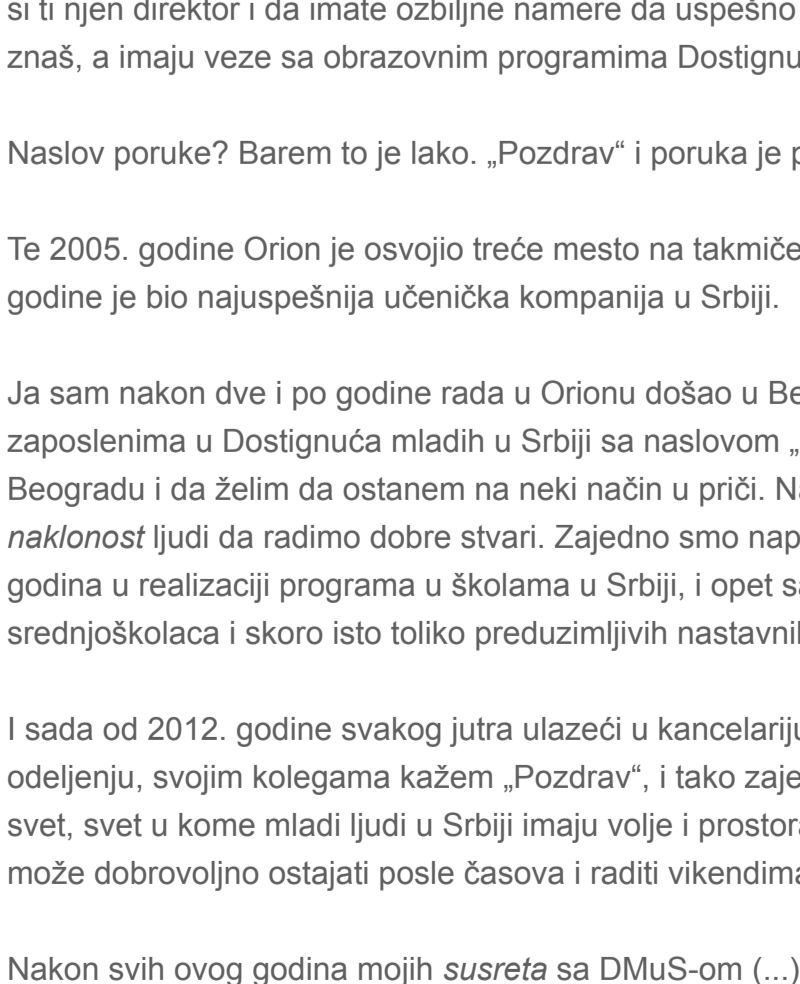
Neke od ovih stvari koje dobro radim su korisne, a neke samo zabavne, međutim, voleo bih da znate da i ljudi sa autizmom imaju talente i mogu da budu u nečemu uspešniji od vas.

Tekst u celini možete pročitati na [Blogu o socijalnom uključivanju](#).

Druge tekstove naših blogera i blogerki možete pročitati na www.socijalnoukljucivanje.gov.rs/blog/

USPEŠNI PRIMERI

NEMANJA GLAVINIĆ (DOSTIGNUĆA MLADIH U SRBIJI): Pozdrav

Godina 2005, mesec maj. Gledam u nekoliko dana star e-mail nalog nemanjaglavinic@yahoo.com.

U Sent folderu samo dva mejla, oba naslovljena „PROBA“ i poslata sa namerom da proverim da li elektronska pošta sa mojim imenom funkcioniše. Kreiraj novu poruku.

Prvi put kliknem na ovo polje sa kamerom i pošaljmem dopis zaposlenim u kancelariji Dostignuća mladih u Srbiji (DMuS). Prvi e-mail, kao i sve prvo u životu, ide trajajavo. Mimo pravila i logike, prvo upisujem potpis:

„Nemanja Glavinic
Direktor Učeničke kompanije ORION
Gimnazija u Ivanjici“

Kome je najbolje poslati poruku u kojoj želiš da objaviš da je osnovana učenička kompanija u Ivanjici, da si ti njen direktor i da imate ozbiljne namere da uspešno posluješ? Pa naravno, svima čije e-mail adrese znaš, a imaju veze sa obrazovnim programima Dostignuća mladih u Srbiji. (...)

Naslov poruke? Barem to je lako. „Pozdrav“ i poruka je poslata. (...)

Te 2005. godine Orion je osvojio treće mesto na takmičenju najboljih učeničkih kompanija u Srbiji, a 2006. godine je bio najspešnija učenička kompanija u Srbiji.

Ja sam nakon dve i po godine rada u Orionu došao u Beograd na studije, i opet poslao e-mail zaposlenima u Dostignuća mladih u Srbiji sa naslovom „PROBA“, a u e-mailu napisao da sam sada u Beogradu i da želim da ostanem na neki način u priči. Na moj Pozdrav usledio je susret, a onda i naklonost ljudi da radimo dobre stvari. Zajedno smo napravili Alumni klub DMuS-a, pomagali nekoliko godina u realizaciji projekata u školama u Srbiji, i opet sam upoznao nekoliko stotina preduzimljivih srednjoškolaraca i skoro isto toliko preduzimljivih nastavnika.

I sada od 2012. godine svakog jutra ulazeći u kancelariju DMuS-a, kao zaposleni u programskom odeljenju, svojim kolegama kažem „Pozdrav“, a tako zajedno *pozdravljamo* i *susrećemo* jedan paralelan svet, svet u kome mladi ljudi u Srbiji imaju volje i prostora da veruju u svoje ideje. Svet u kome se u školi može dobrovoljno ostajati posle časova i raditi vikendima.

Nakon svih ovog godina mojih susreta sa DMuS-om (...), prošao sam gotovo stotinu takmičenja, i susreo se sa više hiljada mladih ljudi koji su imali priliku da osete šta znači uspeh. Svi oni su uspeeli u onome u čemu su učestvovali, i onda kada nisu bili pobeđnici bili su dobitnici. Upoznao sam i nekoliko stotina preduzimljivih nastavnika, istinskih heroja ovog društva, koji svojom posvećenošću i radom sa učenicima stvaraju bolju budućnost, i njihovu i našu. (...)

Danas moj folder sa poslatim porukama ima mnogo više mejlova, ali još važnije u primljenim porukama imam i ja sada mejlove učenika koji su rešeni da nešto preduzmu.

(...)

Tekst u celini možete pročitati [ovde](#).

Više uspešnih priča možete pogledati na socijalnoukljucivanje.gov.rs

Ovaj bilten primajte jer se [Vaša adresa nalazi na mejling listi Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva](#). Ukoliko želite da se odjavite sa liste, [kliknite OVDE](#).

Vlada Republike Srbije
Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
Milutina Milankovića 106, 11070 Beograd, Srbija

E-mail sipru@gov.rs
Telefon +381 11 311 14 21